

รูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต

THE SCHOOL-ENTERPRISE MANAGEMENT MODEL FOCUS ON LEARNING OUTCOMES TO CREATE THE ENTREPRENEURIAL COMPETENCES IN THE FUTURE WORLD

เรวดี โรจน์ประโคน^{1*} สุวดี อุปินใจ² และไพโรธ รัตนชวงค์³

Reawadee Rojprakhon^{1*}, Suwadee Ouppinjai², and Pairop Rattanachuwong³

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

^{1,2,3}Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University

Received: February 14, 2024 / Revised: May 5, 2024 / Accepted: May 13, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น การบริหารสถานศึกษา เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียน และเพื่อประเมินรูปแบบดังกล่าว โดยใช้แบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์กับผู้บริหาร คณะครู และบุคลากร รวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต ทั้งหมด 8 แห่ง จำนวน 176 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีลำดับ ความสำคัญของความต้องการจำเป็น ดำเนินการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิด มีโครงสร้าง ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา และประเมินรูปแบบ การบริหารโรงเรียน โดยใช้แบบประเมินความถูกต้อง และความเป็นไปได้โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 27 คน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นคือ รูปแบบผู้ร่วมงาน ชื่อรูปแบบที่สร้างคือ “รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงานในการบริหารโรงเรียน ส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต” ประกอบด้วย หลักการ 4 ข้อ ได้แก่ 1) หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) หลักการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย 3) หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และ 4) หลักการบริหารการใช้ศักยภาพของพื้นที่และทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ยังมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้าง สมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต และองค์ประกอบของการบริหาร 8 ข้อ ที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะของ รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน รูปแบบมีความถูกต้องและความเป็นไปได้ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารโรงเรียน โรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ สมรรถนะผู้ประกอบการ

Abstract

This research aims to investigate the current condition, desirable condition, and needs management requirements of educational institutions to create a school management model. It also aims to evaluate this model using questionnaires administered to administrators, faculty members, and staff, as well as school committee members from eight institutions, totaling 176 individuals. Data analysis was conducted using the mean, standard deviation, and PNI_{modified}. The school-enterprise management model was created with the use of a structured interview form to interview nine experts the results of which were analyzed with content analysis. After that, the created school-enterprise management model was evaluated with the use of an accuracy and feasibility assessment form to ask the opinions of 27 stakeholders. The data were analyzed using the mean and standard deviation.

As for the results of the study, it has been found that the current condition is at the moderate level, the desirable condition is at the highest level, and the needs requirements include a Collegial Management Model. The model created is called “The Collegial Management Model for Entrepreneurship-Driven School Management to Foster Learning Outcomes for Entrepreneurial Competencies in the Future World”. It comprises four principles: (1) Sustainable Development Principle, (2) Involvement and Networking Principle, (3) School-based Management Principle, and (4) Shared Space and Resource Management Principle. Additionally, there are three objectives related to managing schools to foster learning outcomes for entrepreneurial competencies in the future world, along with eight management components that characterize the collaborative management model. The model’s accuracy and feasibility were found to be high.

Keywords: School Management Model, School-Enterprise, Entrepreneurial Competency

บทนำ

สถานการณ์เปลี่ยนแปลงที่เปลี่ยนไว ไม่แน่นอน ซับซ้อน และกำกวม ที่เรียกว่า VUCA World เป็นคำย่อของ ความผันผวน (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความสลับซับซ้อน (Complexity) ความกำกวม (Ambiguity) เพราะการเปลี่ยนแปลงสถานะแวดล้อมเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเป็นความท้าทายของผู้นำในองค์กรที่ต้องทำความเข้าใจ และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของการเมืองเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน (Office of the Education Council, 2021)

การจัดการศึกษาที่สอดคล้อง เท่าทัน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้โรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจจึงเป็นนวัตกรรมต้นแบบครบวงจร ทั้งการเรียนรู้ กระบวนการผลิต ซึ่งมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงหลาย ๆ กิจกรรมโดยผู้เรียนซึ่งเป็นเยาวชนรุ่นปัจจุบันให้มีโอกาสเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และครูสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมเรียนรู้โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้จากสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่น (Ketwetsuriya, 2016)

นอกจากนี้มูลนิธิสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์ อีดี (ส่วนงานยุทธศาสตร์สิ่งแวดล้อมและสานอนาคตการศึกษา คอนเน็กซ์ อีดี) ซึ่งผนึกกำลังของ 3 ภาคส่วนหลัก ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ได้ดำเนินการวางแผนเดินทางขับเคลื่อนการศึกษาไทยให้พัฒนาอย่างก้าวไกล มั่นคงและยั่งยืน พร้อมกับก่อตั้งโครงการผู้นำเพื่อการพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน พัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ (School Partner) และส่งผู้นำรุ่นใหม่ เข้าไปช่วยเหลือในโรงเรียนและชุมชนอย่างใกล้ชิด เพื่อช่วยให้โรงเรียนเหล่านี้สามารถสร้างสรรค์โครงการด้านวิชาชีพ เกษตรกรรม วิชาการ ศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ปูทางให้เยาวชนไทยเข้าถึงโอกาสทั้งด้านความรู้ และยังสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้อย่างยั่งยืนสู่ชุมชนอีกด้วย (CSR-HR, 2023)

ดังนั้นเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต ซึ่งเป็นเสมือนพิมพ์เขียว และแนวทางแก่ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการช่วยกันพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถาบันที่เข้มแข็งที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข จำเป็นต้องทราบถึงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าในฐานะผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการโลกอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการโลกอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต

ทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการ และภาวะผู้นำทางการศึกษา

รูปแบบการบริหารจัดการและภาวะผู้นำทางการศึกษา (Model of Educational Leadership and Management) เป็นทฤษฎีการบริหารจัดการทางการศึกษา ที่มีความครอบคลุมทุกรูปแบบในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีการทดสอบเชิงประจักษ์ในระบบการศึกษาของประเทศอังกฤษ โดยพบว่า มีรูปแบบการบริหารจัดการ และภาวะผู้นำทางการศึกษาข้างต้น มีจำนวน 6 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบทางการ (Formal) 2) รูปแบบผู้ร่วมงาน (Collegial) 3) รูปแบบการเมือง (Political) 4) รูปแบบอัตวิสัย (Subjective) 5) รูปแบบกำกวม (Ambiguity) และ 6) รูปแบบวัฒนธรรม (Cultural) โดยในแต่ละรูปแบบ จะมีองค์ประกอบของการบริหาร 8 องค์ประกอบย่อยเพื่อใช้ในการจำแนกรูปแบบ ดังนี้ 1) ระดับในการกำหนดเป้าประสงค์ 2) กระบวนการกำหนดเป้าประสงค์ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์และการตัดสินใจ 4) ลักษณะของกระบวนการตัดสินใจ 5) ลักษณะของโครงสร้าง 6) การเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมภายนอก 7) ลักษณะของภาวะผู้นำ และ 8) ภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้อง (Bush, 2003)

แนวคิดโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ

โรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจสามารถแบ่งได้เป็นหลายรูปแบบตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งเป็นองค์กรธุรกิจชุมชน เน้นการสร้างและพัฒนาธุรกิจภายในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริงในการจัดการธุรกิจ โรงเรียนอาจมีโครงสร้างการบริหาร และครูที่มีความเชี่ยวชาญในธุรกิจชุมชน เปิดโอกาสให้นักเรียน และชุมชน ทั้งภายในและภายนอกเข้าร่วมการเรียนรู้ และพัฒนาธุรกิจชุมชน มุ่งเน้นสร้างความเข้าใจ และการเกี่ยวข้องกับธุรกิจชุมชนในลักษณะทั่วไป นักเรียนได้รับการสอนวิชาทั่วไปที่มีการบูรณาการกับธุรกิจและสภาพแวดล้อมในชุมชน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลข้างต้นเป็นส่วนประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ และ 3) องค์ประกอบของการบริหาร (Aphaijai, 2018; Chumphootep, 2019; Palakavong Na Ayudhya, 2023; Tarama, 2023)

สมรรถนะของผู้ประกอบการในโลกอนาคต

ผู้ประกอบการในโลกอนาคตต้องมีความรู้ทักษะ และสมรรถนะที่หลากหลายเพื่อรับมือกับความเปลี่ยนแปลง ความท้าทาย และโอกาสใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. การเรียนรู้และปรับตัว โลกอนาคตเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ประกอบการต้องพร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ และพัฒนาทักษะอยู่เสมอ
2. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ผู้ประกอบการต้องคิดหาวิธีใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา พัฒนางานและสร้างโอกาส
3. การคิดวิเคราะห์และตัดสินใจผู้ประกอบการต้องวิเคราะห์ข้อมูล ตัดสินใจอย่างชาญฉลาด และรับผิดชอบต่อผลลัพธ์

4. การสื่อสารและความสัมพันธ์ ผู้ประกอบการต้องสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า คู่ค้า พนักงาน และนักลงทุน

5. ความเป็นผู้นำ ผู้ประกอบการต้องสร้างแรงบันดาลใจ นำทีม และขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมาย (Ries, 2023)

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียน

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยได้สรุป และกำหนดขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต มีขั้นตอนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษา พร้อมทั้งศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสาร

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) โดยใช้ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 ได้แก่ สภาพที่พึงประสงค์ ดัชนีลำดับสำคัญความต้องการจำเป็น และข้อมูลที่ศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสาร ซึ่งรูปแบบที่ได้นั้นจะมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ และ 3) องค์ประกอบของการบริหาร

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบ (Joyce & Weil, 1996; Wongwanich, 2007; Phengsawat, 2010; Udomsree, 2015)

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจฯ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน

การดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในโครงการโรงเรียนวิสาหกิจ (School Enterprise) ของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) ประจำปีการศึกษา 2566 ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 8 แห่งทั่วประเทศ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และคณะกรรมการบริหารโครงการ รวมทั้งสิ้น 322 คน

การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงในกรณีของผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจทั้ง 8 แห่ง ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน (ตัวแทนผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน และคณะผู้บริหารโครงการอีก 2 คน)

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคณะครูโดยการใช้การคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูป Sample Size Calculator (Calculator.net, 2023) ซึ่งจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะครู 166 คน จากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนที่ 1 คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 68 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ตามแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการและภาวะผู้นำทางการศึกษา ได้แก่ 1) แนวคิด และหลักการของรูปแบบการบริหารโรงเรียน จำนวน 20 ข้อ และ 2) องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนจำนวน 48 ข้อ

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาความสอดคล้อง และความเหมาะสมของข้อคำถามรายข้อกับ

นิยามเชิงปฏิบัติการ (Item-Objective Congruence: IOC) ว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม รวมทั้งขอข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถาม ซึ่งแบบสอบถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.67-1.00 ทั้งนี้ผู้วิจัยมีการทดลองใช้แบบสอบถามกับผู้บริหาร และคณะครูในโรงเรียนบริเวณใกล้เคียงจำนวน 69 คน พบว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.81

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียน ซึ่งจะแปลผลว่าเป็นการบริหารในรูปแบบใด จากค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่มากที่สุดของแต่ละรายการ แล้วจึงนำค่าเฉลี่ยของของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์แต่ละรายการ มาวิเคราะห์เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI^{Modified}) โดยการคำนวณหาค่าผลต่างของ สภาพที่พึงประสงค์: I (Importance) และสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน: D (Degree of Success) แล้วหารด้วยค่าสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน: D เพื่อควบคุมขนาดของความ ต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการ พัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่มอย่าง ที่ตอบแบบสอบถาม โดยมีสูตรการคำนวณ คือ $PNI_{Modified} = (I - D) \div D$ (Wongwanich, 2007)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ที่ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อการค้นหาคำถามที่ดีที่สุดในการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) โดยพิจารณาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิจาก 3 กลุ่มความเชี่ยวชาญ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายการบริหารการศึกษา หรือผู้มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการวิจัย ผลงานวิชาการ หรือนวัตกรรม จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้คือ เอกสารประกอบการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย ผลวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ รวมถึงประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ และองค์ประกอบของการบริหาร

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

นำเอกสารประกอบการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการวิจัยการบริหารการศึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำถาม จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงในขั้นต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียน และนำรูปแบบที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการบริหารโรงเรียน จำนวน 27 คน ที่ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ จำนวน 7 คน

กลุ่มที่ 2 คณะผู้บริหารโครงการโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ จำนวน 7 คน

กลุ่มที่ 3 คณะผู้บริหารและคณะครูในกลุ่มโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ จำนวน 13 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้คือ แบบประเมินความถูกต้อง และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานจำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน ประสบการณ์ในการทำงาน ระยะเวลาการทำงานในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ด้านตามแนวคิดการประเมินรูปแบบก่อนนำไปประยุกต์ใช้ ได้แก่ 1) ด้านความถูกต้อง จำนวน 5 ข้อ และ 2) ด้านความเป็นได้ จำนวน 10 ข้อ

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำถาม จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งนี้มีเกณฑ์ผ่านการประเมินคือ รูปแบบจะต้องมีค่าเฉลี่ยในแต่ละรายการตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจะต้องมีค่าไม่เกิน 1.00

ผลการวิจัย

วิสาหกิจ แสดงรายละเอียดของผลการวิจัยในตารางที่ 1

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ
ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนส่งเสริม

ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต

รายการ	ระดับความคิดเห็น						ความต้องการ	
	สภาพปัจจุบัน			สภาพพึงประสงค์			จำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	PNI _{Modifide}	ลำดับ
1. รูปแบบทางการ	3.02	0.90	ปานกลาง	4.35	0.78	มาก	0.44	4
2. รูปแบบผู้ร่วมงาน	2.83	0.71	ปานกลาง	4.77	0.44	มากที่สุด	0.69	1
3. รูปแบบการเมือง	3.07	0.75	ปานกลาง	4.52	0.62	มากที่สุด	0.47	3
4. รูปแบบอัตวิสัย	3.01	0.49	ปานกลาง	4.49	0.61	มาก	0.49	2
5. รูปแบบบักกวม	3.10	0.53	ปานกลาง	4.31	0.54	มาก	0.39	5
6. รูปแบบวัฒนธรรม	3.65	0.49	มาก	4.56	0.50	มากที่สุด	0.25	6
ภาพรวม	3.11	0.65	ปานกลาง	4.50	0.58	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการของสภาพปัจจุบัน พบว่าเป็นรูปแบบวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = 0.49) ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการของสภาพที่พึงประสงค์พบว่า เป็นรูปแบบผู้ร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.44) และดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{Modifide}) อันดับ 1 คือ รูปแบบผู้ร่วมงาน (PNI = 0.69)

2. รูปแบบการบริหารโรงเรียน ดำเนินการสร้างขึ้นโดยการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและสรุปข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และผลศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 9 ท่าน เพื่อ

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอข้อมูลที่เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต โดยใช้กระบวนการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จากผลสรุปของการสัมมนาอิงผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีชื่อรูปแบบว่า “รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงานในการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต” ซึ่งมีส่วนประกอบคือ หลักการ วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบการบริหาร ดังนี้

หลักการ

1) หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งเน้นสร้างวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีสมรรถนะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ

2) หลักการมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่าย มุ่งเน้นเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนที่เป็นเครือข่าย ในการพัฒนาโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชน ร่วมกัน ขับเคลื่อนการพัฒนา

3) หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มุ่งเน้นให้โรงเรียนอิสระในการบริหารจัดการตนเอง มีอำนาจตัดสินใจในการจัดการศึกษาให้สอดคล้อง กับบริบทของชุมชน

4) หลักการบริหารการใช้ศักยภาพของพื้นที่ และทรัพยากรร่วมกัน มุ่งเน้นการใช้การใช้พื้นที่ และ ทรัพยากรอย่างประหยัด และคุ้มค่า ลดผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อม และสังคม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม

วัตถุประสงค์

1) เพื่อสร้างโรงเรียน และชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้ มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) สามารถสร้างรายได้อย่างยั่งยืน

2) เพื่อบูรณาการความรู้สู่หลักสูตรสถานศึกษา หรือหลักสูตรท้องถิ่น เข้ากับ 8 กลุ่มสาระหลักผ่าน การเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้ทั้ง Project & Problem Based Learning

3) เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน เพื่อขับเคลื่อน การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ของชุมชน และตอบสนองความต้องการในการพัฒนา ของชุมชน

องค์ประกอบของการบริหาร

1) บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ทิศทาง และกรอบ การดำเนินงานของโรงเรียน เนื่องจากจะทำให้บุคลากร

ทุกคนมีความเข้าใจร่วมกันในทิศทางและเป้าหมาย ของโรงเรียน และสามารถร่วมมือกันทำงานเพื่อบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

2) เป้าประสงค์ของโรงเรียน กำหนดโดย ผู้บริหารโรงเรียน และกำหนดโดยการเห็นชอบร่วมกัน ของครูและผู้บริหาร โดยมีการวิเคราะห์และประเมิน สถานภาพ เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมภายใน และ ภายนอกสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน การดำเนินงาน

3) การตัดสินใจจะต้องเป็นไปตามเป้าประสงค์ ของโรงเรียนเป็นหลัก โดยจะต้องมีการวางแผน กลยุทธ์ กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา

4) กระบวนการตัดสินใจในการบริหารโรงเรียน คือ ใช้เหตุผล และยึดกฎระเบียบเป็นหลักโดยคำนึงถึง ผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นหลัก

5) โครงสร้างการบริหารโรงเรียนเป็นแบบเน้น เพื่อนร่วมงานในแนวราบ และโครงสร้างการบริหาร โรงเรียนเป็นแบบที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมให้เป็นไป ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

6) การเชื่อมโยงกับภายนอกของโรงเรียนขึ้นอยู่กับ ค่านิยม และความเชื่อของบุคลากร

7) ผู้บริหารเป็นทั้งผู้มีส่วนร่วมและคนกลาง ที่คอยอำนวยความสะดวกให้กับคณะครูและบุคลากรใน การดำเนินงาน หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

8) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นภาวะ ผู้นำเชิงจัดการ

รูปแบบการบริหารดังกล่าว สามารถแสดง โครงสร้างที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันอย่างมีระบบและเชื่อมโยงกันจาก คำอธิบายข้างต้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจจึงขอแสดงเป็น แผนภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงานในการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียน
ผู้วิจัยได้แสดงรายละเอียดของผลการวิจัยในตาราง
ที่ 2 ผลการประเมินความถูกต้องของรูปแบบการ
บริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ที่มุ่งผลลัพธ์การ
เรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการใน

โลกอนาคต และตารางที่ 3 ผลการประเมินความเป็น
ไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ
ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะ
ผู้ประกอบการในโลกอนาคต ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความถูกต้องของรูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต (N = 27)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความถูกต้อง		
		μ	σ	แปลผล
1	ชื่อรูปแบบ มีความสอดคล้องกับการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต	4.04	0.76	มาก
2	รูปแบบที่สร้างขึ้นประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ และลักษณะสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เป็นแนวคิดที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ	4.33	0.83	มาก
3	หลักการบริหารสถานศึกษาเป็นหลักการที่ถูกต้อง สามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	4.52	0.70	มากที่สุด
4	วัตถุประสงค์ของการบริหารสถานศึกษา สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	4.15	0.91	มาก
5	องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียน มีความครบถ้วน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	4.19	0.79	มาก
เฉลี่ยรวม		4.24	0.81	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความถูกต้องของรูปแบบการบริหารโรงเรียน ในภาพรวม รวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.81$) โดยรายการประเมินที่มีความถูกต้องมากที่สุด ได้แก่ หลักการบริหารสถานศึกษาเป็นหลักการที่ถูกต้อง สามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.70$)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต (N = 27)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับเป็นไปได้		
		μ	σ	แปลผล
1	หลักการบริหารสถานศึกษาที่กำหนดไว้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	4.59	0.64	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาที่กำหนดไว้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	4.48	0.75	มาก
3	ระดับของการกำหนดเป้าประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาที่กำหนดไว้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	4.63	0.74	มากที่สุด

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต (N = 27) (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับเป็นไปได้		
		μ	σ	แปลผล
4	กระบวนการกำหนดเป้าประสงค์ในการบริหารสถานศึกษาที่กำหนดไว้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	3.96	0.81	มาก
5	ความสัมพันธ์ระหว่างเป้าประสงค์ และการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษาที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับจากบุคลากรในสถานศึกษา	4.41	0.64	มาก
6	ลักษณะของกระบวนการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษา สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	4.70	0.61	มากที่สุด
7	ลักษณะของโครงสร้างในการบริหารสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับจะได้รับการยอมรับ และความร่วมมือจากบุคลากรในสถานศึกษา	4.63	0.63	มากที่สุด
8	ความเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในการบริหารสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับจากบุคลากรในสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย	4.67	0.55	มากที่สุด
9	ลักษณะของผู้นำในการบริหารสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับจากบุคลากรในสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย	4.37	0.84	มาก
10	รูปแบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับจากบุคลากรในสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย	4.74	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.52	0.70	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต ในภาพรวมรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.70$) โดยรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้สูงที่สุดได้แก่ รูปแบบของภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องในการบริหารสถานศึกษา มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับจากบุคลากรในสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย ($\mu = 4.74$, $\sigma = 0.53$)

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจฯ มีสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการของสภาพปัจจุบันพบว่า

เป็นรูปแบบวัฒนธรรม เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เนื่องจากการบริหารงานมีโครงสร้างแบบสโมสร (Club Culture) เป็นรูปแบบไยแมงมุม ผู้บริหารองค์การอยู่ตรงกลาง และล้อมรอบโดยผู้ร่วมงานที่มีความเชื่อมโยงกันเปรียบเสมือนเป็นการกระจายของผู้บริหาร ซึ่งมีข้อเสียคือ การครอบงำของอำนาจจากส่วนกลาง ดังนั้นการบริหารในรูปแบบนี้ส่วนใหญ่จะพบในองค์กรขนาดเล็ก หรือโรงเรียนประถมศึกษา ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการของสภาพที่พึงประสงค์พบว่า เป็นรูปแบบผู้ร่วมงาน เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) อันดับ 1 คือ รูปแบบผู้ร่วมงาน ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ พบว่า เป็นรูปแบบผู้ร่วมงาน (Collegial) เนื่องจากการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต ต้องเน้นพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายมุ่งเน้นเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน ในการพัฒนาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มุ่งเน้นการใช้พื้นที่ และทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สอดคล้องกับงานวิจัย Laopoungsak (2014) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันตก ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเครือข่ายโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันตก (CLUSTER SMCE Model) มีปัจจัยด้านกระบวนการ และเงื่อนไขการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ การร่วมกันวางแผน และเป้าหมายการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง การใช้ประโยชน์ของเงินทุน การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก

การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การขยายโอกาสทางการตลาด การจัดสรรทรัพยากร การสื่อสารทางสังคม ความร่วมมือระหว่างสมาชิก วัฒนธรรมองค์กรที่สร้างสรรค์ และผู้นำที่ดี

2. รูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีชื่อว่า “รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงานในการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต” เนื่องจากหลักการ วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบการบริหารของรูปแบบนี้ได้มาจากการสังเคราะห์ข้อมูลเอกสารจากแนวคิดโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ผสมกับสภาพที่พึงประสงค์ที่เป็นและดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ รูปแบบผู้ร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saeng (2014) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนสองระบบสำหรับราชอาณาจักรกัมพูชา ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการปรับปรุงรูปแบบการบริหาร อันดับที่ 1 คือ รูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน และอันดับที่ 2 คือ รูปแบบวัฒนธรรม ส่งผลให้ได้รูปแบบการบริหารโรงเรียนสองระบบสำหรับราชอาณาจักรกัมพูชาที่พัฒนาขึ้น คือ รูปแบบการบริหารแบบ IFCC (Integrated Formal-Collegial and Cultural Model) หรือรูปแบบการบริหารแบบบูรณาการระหว่างแบบทางการ แบบผู้ร่วมงาน และแบบวัฒนธรรม

3. รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษารูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต มีความถูกต้อง และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติใช้จริงภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผลการประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงานในการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับการสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับจากจากบุคลากรในสถานศึกษา และผู้มีส่วนได้เสีย โรงเรียนคุณภาพ

ของชุมชนพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมและมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ดำเนินการ ประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ตามหลักการ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ตามลำดับ ซึ่งเป็นการดำเนินการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ Srisa-ard (2017) ที่ได้กล่าวว่า การวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้น อาจทำได้ 2 ชั้น คือ ชั้นที่ 1 การสร้างหรือการพัฒนาแบบ ผู้วิจัยยกร่าง หรือพัฒนารูปแบบ ขึ้นมาก่อนโดยการศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี และผลการศึกษา หรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพ สถานการณ์ต่าง ๆ กำหนดองค์ประกอบ ในรูปแบบ ผู้วิจัยคิดโครงสร้างของรูปแบบขึ้นแล้ว ปรับปรุงเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม ชั้นที่ 2 การ ประเมินรูปแบบเพื่อทดสอบดูความเหมาะสมจาก แนวคิดดังกล่าวตามขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบ ที่เป็นหลักใหญ่ ๆ ได้ดังนี้ คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจความ คิดเห็น การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ในเรื่องนั้น

สรุปผล

สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียน ส่งเสริมวิสาหกิจภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการของสภาพปัจจุบัน พบว่าเป็นรูปแบบวัฒนธรรมในส่วนของสภาพที่พึง ประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาใน แต่ละรายการของสภาพที่พึงประสงค์ พบว่าเป็นรูปแบบผู้ร่วมงาน และดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) อันดับ 1 คือ รูปแบบผู้ร่วมงาน

รูปแบบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจ ที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการสร้างสมรรถนะ

ผู้ประกอบการในโลกอนาคต ประกอบด้วย หลักการ 4 ข้อ ได้แก่ 1) หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) หลักการ มีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย 3) หลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และ 4) หลักการบริหารการใช้ศักยภาพของพื้นที่และทรัพยากรร่วมกัน ทั้งนี้ยังมี วัตถุประสงค์ 3 ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียน ส่งเสริมวิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ สำหรับการ สร้างสมรรถนะผู้ประกอบการในโลกอนาคต และ องค์ประกอบของการบริหาร 8 ข้อ ที่แสดงถึงลักษณะ เฉพาะรูปแบบการบริหารแบบผู้ร่วมงาน

รูปแบบการบริหารโรงเรียนดังกล่าวมีความ ถูกต้อง และความเป็นไปได้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมวิสาหกิจฯ จะ ต้องศึกษาทุกส่วนประกอบของรูปแบบให้เข้าใจอย่าง แท้จริง ยึดมั่น และดำเนินตามหลักการวัตถุประสงค์ และองค์ประกอบการบริหารที่โรงเรียนส่งเสริม วิสาหกิจที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้การนำรูปแบบการ บริหารการบริหารสำหรับการสร้างสมรรถนะ ผู้ประกอบการในโลกอนาคตไปประยุกต์ใช้ ผู้บริหาร จะต้องสร้างความเข้าใจให้ครูและบุคลากรทาง การศึกษาของโรงเรียนทราบบทบาท หน้าที่ และ ความรับผิดชอบ ตามโครงสร้างองค์กรที่รูปแบบ กำหนด รวมถึงการดำเนินการตาม 8 องค์ประกอบ สำคัญ เพื่อให้การนำรูปแบบไปใช้เกิดประสิทธิภาพ ที่สุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

รูปแบบที่พัฒนาขึ้นยังมิได้มีการนำไป ทดลองใช้เพื่อดูประสิทธิผลของการใช้รูปแบบ ดังนั้น ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาติดตามดัชนีประสิทธิผล จาก การใช้รูปแบบดังกล่าว

References

- Aphaijai, N. (2018). Education management model for career development disadvantaged student for schools under royal initiatives. *FEU Academic Review Journal*, 12(1), 32-44. [in Thai]
- Bush, T. (2003). *Theories of educational leadership and management* (3rd ed.). SAGE Publications Ltd.
- Calculator.net. (2023). *Sample size calculator-Easy to use with description*. <https://www.calculator.net/sample-size-calculator.html>
- Chumphootep, N. (2019). An administrative model to promote careers for students in the opportunity expansion schools located on highland and remote areas in northwest provinces. *Journal of Education Naresuan University*, 21(4), 142-152. [in Thai]
- CSR-HR. (2023). *CP All drives connexted in 2023, expanding to school enterprises*. <https://www.prachachat.net/csr-hr/news-1219255> [in Thai]
- Joyce, B., & Weil, M. (1996). *Model of teaching* (5th ed.). Allyn and Bacon.
- Ketwetsuriya, A. (2016). The development of reed processing by using local wisdom for promoting community enterprise in school. *Dhammathas Academic Journal*, 10(2), 148-161. [in Thai]
- Laopounsak, P. (2014). *Development of community enterprise network management model for enhancing community economic competitiveness in the western region* [Doctoral dissertation]. Silpakorn University. [in Thai]
- Office of the Education Council. (2021). *Guidelines for developing key competencies of basic education learners during the transition to competency-based curriculum*. Office of the Education Council. [in Thai]
- Palakavong Na Ayudhya, T. (2023, December 15). Interviewed by T. Palakavong Na Ayudhya [Tape recording]. Executive Chairman of CONNEXT ED Project, CP All Public Company Limited and Executive of 7-Eleven and 7-Delivery, Bangkok. [in Thai]
- Phengsawat, W. (2010). Research on developing models. *Rajabhat Sakon Nakhon University Journal*, 2(4), 2-13. [in Thai]
- Ries, E. (2011). *The lean startup: How today's entrepreneurs use continuous innovation to create radically successful businesses*. Crown Business.
- Saeng, P. (2014). *Development of a dual system school management model for the kingdom of Cambodia* [Doctoral dissertation]. Faculty of Education, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Srisa-ard, B. (2017). *Introductory research* (10th ed.). Suweerasarn Company Limited. [in Thai]
- Tarama, S. (2023, December 11). Interviewed by S. Tarama [Tape recording]. School Principal of Ban Doo (Saharat Pattanakarn) School, Chiang Rai. [in Thai]

Wongwanich, S. (2007). *Research on assessing essential needs* (2nd ed.). Chulalongkorn University Press. [in Thai]

Udomsree, T. (2015). *The school management model to enhance the professional learning community in classroom action research* [Doctoral dissertation]. Educational Administration Division Faculty of Education, Chulalongkorn University. [in Thai]

Name and Surname: Reawadee Rojprakhon

Highest Education: Master of Education (Curriculum and Instruction), Chiang Rai Rajabhat University

Affiliation: Chiang Rai Rajabhat University

Field of Expertise: Educational Administration

Name and Surname: Suwadee Ouppinjai

Highest Education: Ed.D. in Educational Administration, Chiang Rai Rajabhat University

Affiliation: Chiang Rai Rajabhat University

Field of Expertise: Educational Administration

Name and Surname: Pairop Rattanachuwong

Highest Education: Ed.D. in Educational Administration, Chiang Rai Rajabhat University

Affiliation: Chiang Rai Rajabhat University

Field of Expertise: Educational Administration